

Observasjonskveld for Charlottenlund Videregående Skole – Tirsdag 25. mars 2014

Sted : TAF-observatoriet i Bratsberg
Tid : kl. 20:30 – 22:30
Mannskap : Birger Andresen (Celestron-14), Kai Dahlqvist (Skywatcher-10) og Jørn Dahl-Stamnes (Meade-10)
Forhold : +4 grader C, svak vind, lys himmel på grunn av mye fuktighet i lufta. Litt turbulens.
Til stede : 24 elever og 2 lærere.

- Omvisning i foto-observatoriet (FotoObs).
  - Birger viste fram FotoObs.
- Observerte objekter:
  - Celestron-14:
    - Jupiter: De to ekvatorbeltene var lett synlig ved 98X og 196X. De fire Gallileiske månene (Io, Europa, Ganymedes og Callisto) var synlige. Io stod nær Jupiterskiva. Bra forhold.
    - M42 (Oriontåka): Måtte observeres før det ble helt mørkt fordi den står så lavt i sørvest når det mørkner nå. Bra kontrast allikevel med O-III filter som viser kun lys nær en grønn spektrallinje som sendes ut av oksygenatomer som har mistet to elektroner.
    - NGC 869 (en av de to åpne hopene i dobbelhopen i Perseus): Fin åpen stjernehop selv om mange svake stjerner i hopen «druknet» moten litt lys himmelbakgrunn.
    - M37: Veldig fin og rik åpen stjernehop i Kusken. Meget flott selv på litt lys himmelbakgrunn.
    - M82 m/supernova: Greit synlig galakse ca. 12 millioner lysår unna. Så ut som en avlang «sigar». Nesten alle så supernova SN2014J selv om den var svak på såpass lys himmelbakgrunn. Lysstyrken nærmer seg nå 13.5 mag. Artig å se en enkelt stjerne 12 millioner lysår unna.
    - M3: Vakker kulehop relativt lavt på himmelen. Enkeltstjerner synlig ved 196X. Veldig flott objekt også denne kvelden.
    - NGC 2392 (Eskimotåken): Dette er en relativt liten planetarisk tåke i Tvillingene. Sentralstjernen, som stråler så kraftig at stjernens ytre deler sendes ut i verdensrommet, var lett synlig midt inne i den runde «ballen» med stjerneatmosfære. Sola blir trolig en planetarisk tåke mot slutten av sitt liv om ca. 4500 millioner år. Det som blir igjen etterpå er en hvit dvergstjerne.
    - M52 (malstrømgalaksen): Vakker dobbelt spiralgalakse i Jakthundene. Spiralstrukturen var overraskende nok svakt synlig selv om himmelbakgrunnen var litt lys.
    - M13: Nordhimmelens flotteste kulehop. Stod lavt i øst, men veldig flott allikevel ved 196X. Et mylder av stjerner som dekker halve synsfeltet. Det er bare å glede seg til høsten allerede da den står høyt på himmelen og man normalt slipper lys himmelbakgrunn. Kulehopene må være himmelens vakreste objekter, og spesielt M13.

- Skywatcher-10
  - Jupiter: Omtrent som i C-14.
  - M42 (Oriontåken): Plagsomt lavt i sørvest, men de sentrale områdene var synlig.
  - M45 (Pleiadene): Vakker åpen stjernehop lett synlig uten kikkert. Mange flere stjerner er synlige med kikkert. Vakkert syn. Stjernehopet dannes i enorme gassansamlinger.
  - Betelgeuse (Rød superkjempe i Orions skulder): Denne stjernen vil innen kort tid (i astronomisk forstand) eksplodere som supernova. Den vil da få en lysstyrke omtrent som kvartmånen.
  - M31 (Andromedagalaksen): Nordhimmelens klareste og største galakse. Den er en av våre nabogalakser med en avstand på ca. 2,3 millioner lysår. Den er lett synlig uten kikkert ved gode forhold fra et mørkt sted. Kun galaksens kjerne er synlig i store teleskoper. Fotografier viser resten av galaksen. Flott objekt, men den lå nå lavt i nord hvor lyset fra byen ødela mye.
  - M3: Se ovenfor. Litt mindre detaljer i 10 tommer teleskop.

- Meade-10
  - Jupiter: Omtrent som i C-14.
  - Oriontåken : Som for N-10.
  - NGC 869 / 884: Omtrent som i C-14.
  - M82: Omtrent som i C-14.

- Blotte øye observasjoner
  - Satellitter: Det var svært mange satellitter.
  - Stjernebilder: Mange stjernebilder ble vist frem med laserpeker.
  - Nordlys: Vi så ingen nordlysaktivitet.

En svært vellykket kveld med svært interesserte elever.

Birger Andresen